

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24Co/36/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2114229251
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Dudášová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2114229251.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Andrea Dudášová a sudkýň: JUDr. Eva Behranová a JUDr. Ľuboslava Vanková v právnej veci žalobcu: Ing. T. W., PhD., narodený XX.X.XXXX, bytom P. XXXX/XX, O., zastúpený advokátom: Mgr. Juraj Trokan, so sídlom Vajanského 10, Trnava, proti žalovanému: KARTAGO TOURS, a.s., IČO 31 371 205, so sídlom Vajnorská 100/B, Bratislava - mestská časť Nové Mesto, zastúpený splnomocnencom: Bukovinský & Chlipala, s.r.o., IČO 35 918 098, so sídlom Svätoplukova 30, Bratislava, o zaplatenie 251,61 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobu proti rozsudku Okresného súdu Trnava č. k. 27C/273/2014-324 zo dňa 15.5.2019, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. **p o t v r d z u j e.**

II. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. **m e n í t a k**, že žalovaný má nárok voči žalobcovi na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie o zaplatenie zľavy z ceny zájazdu v sume 851,76 eur s príslušenstvom v rozsahu 60 % a o zaplatenie straty radosti z dovolenky v sume 180 eur s príslušenstvom v rozsahu 100 %.

III. Žalovaný **m á n á r o k** voči žalobcovi na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie rozsudkom č. k. 27C/273/2014-214 zo dňa 25.9.2017 výrokom I. žalovanému uložil povinnosť zaplatiť pôvodnému žalobcovi 1. - aktuálne jedinému žalobcovi sumu 174,27 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne z istiny od 19.10.2014 do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, výrokom II. vo zvyšku žalobu zamietol, výrokom III. pôvodnému žalobcovi 1. - aktuálne jedinému žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 66,22%, výrokom IV. pôvodnej žalobkyňi 2. O. Y., narodennej X.X.XXXX, bytom B. XX, T., uložil povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100% s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

2. Krajský súd ako odvolací súd rozsudkom č. k. 24Co/143/2018-283 zo dňa 13.2.2019 v dôsledku podania odvolania pôvodným žalobcom 1. - aktuálne jediným žalobcom a pôvodnou žalobkyňou 2. O. Y., narodenou X.X.XXXX, bytom B. XX, T., proti rozsudku súdu prvej inštancie č. k. 27C/273/2014-214 zo dňa 25.9.2017 výrokom I. odvolanie pôvodného žalobcu 1. - aktuálne jediného žalobcu proti výroku I. rozsudku súdu prvej inštancie odmietol (§ 386 písm. b) Civilného sporového poriadku), výrokom II. rozhodol tak, že výrok II. rozsudku súdu prvej inštancie v časti nároku pôvodného žalobcu 1. - aktuálne jediného žalobcu na zaplatenie sumy 251,61 eur s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 251,61 eur od 19.10.2014 do zaplatenia, výrok III. rozsudku súdu prvej inštancie zrušil (§ 389 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku) a vec mu v zrušenom rozsahu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 Civilného sporového poriadku), vo zvyšku výrok II. rozsudku súdu

prvej inštancie a výrok IV. rozsudku súdu prvej inštancie potvrdil (§ 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku), výrokom III. priznal žalovanému voči pôvodnej žalobkyni 2. O. Y., narodenej X.X.XXXX, bytom B. XX, T., nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Čiastočné zrušenie a vrátenie vecí súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie odvolací zdôvodnil tým, že odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie v tejto časti nie je preskúmateľné a zároveň z dôvodu, že súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku vôbec nereagoval na rozsiahly útok pôvodného žalobcu 1. - aktuálne jediného žalobcu v konaní pred súdom prvej inštancie (opakovane predostretý aj v jeho odvolaní, aj v jeho vyjadrení k vyjadreniu žalovaného k odvolaniu) a neposkytol mu žiadnu repliku na ním predostreté otázky týkajúce sa priznania zľavy z celkovej ceny zájazdu a nie zo základnej ceny zájazdu s tým, že povinnosťou súdu prvej inštancie bude opätovne posúdiť žalobou uplatnený nárok v zrušenom rozsahu vychádzajúc z výsledkov vykonaného dokazovania, ktoré je nevyhnutné vyhodnotiť v súlade s ustanovením § 191 Civilného sporového poriadku, tieto posúdiť z hľadiska všetkých na vec vzťahujúcich sa zákonných ustanovení a potom vo veci znova rozhodnúť, pričom rozhodnutie je potrebné náležite v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku odôvodniť.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd uznesením č. k. 4 Cdo 225/2019-407 zo dňa 21.4.2021 v dôsledku podania dovolania pôvodným žalobcom 1. - aktuálne jediným žalobcom a pôvodnou žalobkyňou 2. O. Y., narodenou X.X.XXXX, bytom B. XX, T., dovolanie odmietol ako dovolanie smerujúce v časti proti rozhodnutiu, proti ktorému nie dovolanie prípustné (§ 447 písm. c) Civilného sporového poriadku) a v časti ako neodôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi (§ 447 písm. f) Civilného sporového poriadku) a žalovanému priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

4. Súd prvej inštancie po zrušení a vrátení mu vecí v časti nároku žalobcu (pôvodne žalobcu 1.) na zaplatenie sumy 251,61 eur s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 251,61 eur od 19.10.2014 do zaplatenia opätovne rozhodol vo veci rozsudkom č. k. 27C/273/2014-324 zo dňa 15.5.2019 (ďalej „napadnutý rozsudok“). Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. žalobu zamietol a výrokom II. uložil žalobcovi 1. (správne len žalobcovi) zaplatiť žalovanému povinnosť nahradiť trovy konania v rozsahu 50 %.

5. Napadnutý rozsudok súd prvej inštancie právne odôvodnil aplikáciou ustanovení § 741k ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení platnom do 31.12.2018, § 6, § 8 ods. 3 zákona č. 281/2001 Z. z. o zájazdoch, podmienkach podnikania cestovných kancelárií a cestovných agentúr a o zmene a doplnení Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov, § 255 ods. 1, 2, § 262 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku.

6. Súd prvej inštancie vychádzal zo skutkových zistení, že žalobca ako objednávateľ uzatvoril zmluvu o obstaraní zájazdu aj v prospech spolucestujúcej manželky dňa 21.8.2014 prostredníctvom cestovnej agentúry Invia.sk, s.r.o., predmetom ktorej zmluvy bolo zakúpenie zájazdu do Grécka, Zakynthos v termíne 29.8.2014 do 9.9.2014, ubytovanie v hoteli Astir Palace - vedľajšia budova***, strava all inclusive, základná cena 639 eur na dve osoby spolu 1.278 eur, letiskové poplatky 155 eur za dve osoby 310 eur, celkom 1.588 eur. Po prilete do Grécka dňa 29.8.2014 delegátka žalobcovi oznámila, že budú so spolucestujúcou ubytovaní v inom než objednanom hoteli a v inej lokalite. Žalobca prijal náhradné ubytovanie v hoteli Imperial, do ktorého sa nasťahoval a dňa 31.8.2014 spísal žalobca reklamačný protokol s delegátkou žalovaného, v ktorom vytkol vady ubytovania a stravy a uplatnil si vrátenie plnej sumy za počet dní strávených v hoteli Imperial, bez vyčíslenia. Protokol bol spísaný len žalobcom a delegátka ho podpísala. Žalobca následne po návrate spísal nový reklamačný protokol bez uvedenia dátumu v cestovnej kancelárii, u ktorej zakúpil zájazd, v ktorej vytkol rovnaké vady a domáhal sa vrátenia plnej sumy za počet dní strávených v hoteli Imperial, opätovne bez vyčíslenia. Žalovaný reklamáciu neuznal listom zo dňa 14.10.2014. Svoje právo na reklamovanie vád zájazdu si žalobca uplatnil u žalovaného v prekluzívnej lehote, ktorá uplynula dňa 9.12.2014. Žalobca bol 6 nocí ubytovaný v hoteli Imperial, pričom v konaní preukázal, že náhradný hotel je vzdialený od objednaného hotela 20,6 km, je umiestnený na svahu, prístup na pláž je len po schodoch alebo v časti cesty výťahom, najbližšia obec od hotela bola vzdialená 1,4 km, pričom v nej nie sú obchodné a ani zábavné centrá. Podľa kategorizácie bol náhradný hotel vyššej kategórie ako objednaný hotel. Žalobcom objednaný hotel je blízko letiska, s priamym prístupom na pláž bez schodov, je blízko centra Laganos 500 m a od mesta Zakynthos vzdialený 7 km, kde sa nachádza i letisko.

7. Vecne argumentoval súd prvej inštancie tým, že žalobcovi vzniklo právo na zľavu z ceny zájazdu, nakoľko sa zmenilo miesto pobytu a žalobca strávil 6 dní dovolenky v inom hoteli, ako bol zmluvne dohodnutý, čo mu nevyhovovalo. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že primeranou zľavou, vzhľadom na nedodržanie miesta pobytu a z dôvodu horšieho prístupu na pláž, je doposiaľ priznaná zľava 50% zo základnej ceny 639 eur za 6 dní, ktoré žalobca reklamoval v prekluzívnej lehote, t. j. 174,27 eur (639,00 eur : 11 dní x 6 dní = 348,54 eur z toho 50 %). Výšku zľavy súd prvej inštancie považoval za primeranú na základe voľnej úvahy s prihliadnutím na to, že žalobca absolvoval celý zájazd, bol riadne dopravený na miesto pobytu a tiež naspäť domov a bolo mu poskytnuté náhradné ubytovanie a strava. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že pri určovaní výšky primeranej zľavy nie je dôvodné použitie predloženej Frankfurtskej tabuľky zliav, nakoľko žiadny záväzný právny predpis neustanovuje súdu povinnosť, aby pri určovaní výšky zľavy vychádzal z tohto dokumentu. Žalobca sa domáhal aj zľavy z ceny zájazdu za sťahovanie medzi hotelmi za ďalšie dva dni vo výške 144,36 eur s príslušenstvom, pričom v prekluzívnej lehote si toto právo u žalovaného neuplatnil, výslovne sa domáhal len „vrátenia plnej sumy za počet dní strávených v hoteli Imperiál“, preto súd prvej inštancie žalobu v tejto časti zamietol a zároveň z uvedených dôvodov zamietol žalobu aj vo zvyšku. K námietkam žalobcu a uplatneniu nároku na zľavu z titulu sťahovania medzi hotelmi súd prvej inštancie tiež uviedol, že nárok na náhradu škody žalobcovi nevznikol, nakoľko mu sťahovaním žiadna materiálna škoda v zmysle ustanovenia § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka nevznikla. Ubytovanie aj stravu mal zabezpečenú a inú škodu v konaní nepreukázal. Taktiež nebolo preukázané reklamovanie dopravy žalobcom, preto súd prvej inštancie musel vychádzať zo základnej ceny bez letiskových poplatkov a palivového príplatku, t. j. zo sumy 639 eur za osobu.

8. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal zo skutočnosti, že žalobca si v konaní uplatnil 4 samostatné nároky (4x 25% = 100%), a to zľavu z ceny zájazdu, náhradu nemajetkovej ujmy z titulu straty radosti z dovolenky za seba a rovnaké nároky si uplatnil aj za manželku, pričom v konaní bol úspešný len v jednom nároku, a to v časti zľavy z ceny zájazdu za seba. Keďže výška priznaného nároku závisela od voľnej úvahy súdu, preto v tejto časti žalobcovi vznikol nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu t. j. 25% a vo zvyšných troch uplatnených nárokoch bol plne úspešný žalovaný, nakoľko súd prvej inštancie vo zvyšku žalobu zamietol, t. j. 3x 25% = 75%. Vzhľadom na pomer úspechu súd prvej inštancie zaviazal žalobcu na náhradu pomernej časti trov konania žalovaného vo výške 50 % (75-25) s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením.

9. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie žalobca. V odvolaní uviedol, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie je preukázateľne zmatečné a zjavne opätovne nelogické, keď dôkazy súd prvej inštancie vyhodnotil nepreskúmateľným spôsobom. Namietal, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam ohľadne existencie väd ubytovania, nevyhovujúcej stravy a nealkoholických nápojov, použitia gumových obrusov, roztrhaných sedákov a prítomnosti ôs v jedálni v náhradnom hoteli, ktoré ubytovanie bolo v nižšom štandarde ako v objednanom hoteli. Vady ubytovania súd prvej inštancie nepovažoval za preukázané na základe fotografií, z ktorých nie je možné identifikovať, či ide o izbu žalobcu v náhradnom hoteli. Súd prvej inštancie tvrdil, že uvedené fotografie boli sporované žalovaným, pričom aj žalovaný má povinnosť svoje tvrdenia dokázať a nie len ústne sporovať. Poukázal pritom na odpoveď žalovaného na reklamáciu zo dňa 14.10.2014 voči žalobcovi, v ktorej žalovaný uviedol, že nedokázu ovplyvniť materiál obrusov, k roztrhaným sedákom uviedol, že tie urobili zákazníci a isto ich hotel hneď vymení, veľké množstvo ôs žalovaný nespochybnil vôbec a nespochybnil ani nekvalitné jedlo a riedené nápoje. Žalobca uviedol, že ako každý spotrebiteľ urobil o vadách služieb písomný záznam v spolupráci s delegátkou a urobil si fotografie tak, ako to odporúčajú všetky spotrebiteľské organizácie, pričom delegátka žalovaného nijako vady nespochybnila. Reklamačný protokol bol spisovaný v spolupráci s delegátkou tak, ako to vyžadujú právne predpisy, je zákonom vyžadovaným dôkazom a žalobca má za to, že súd by ho mal brať do úvahy. Žalobca v odvolaní namietal aj nesprávnosť spôsobu výpočtu zľavy z ceny zájazdu, pričom spochybňoval cenu zájazdu, z ktorej ceny súd prvej inštancie zľavu vypočítal. Uviedol, že niektoré súdy berú do úvahy celkovú cenu zájazdu a niektoré súdy berú do úvahy inú cenu, napríklad označenú ako „základná cena“, teda cenu bez povinných príplatkov. Súd prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí opätovne použil na výpočet základnú cenu, pričom spotrebiteľ vždy musí zaplatiť celkovú cenu zájazdu, preto žalobca žiadal o výpočet zľavy z celkovej ceny zájazdu. Poukázal tu na viaceré rozhodnutia súdov, ktoré počítali zľavu z ceny zájazdu, a to Okresného súdu Prešov sp. zn. 14C/71/2011 zo dňa 3.7.2013, Okresného súdu Piešťany sp. zn. 9C/163/2014 zo dňa 14.3.2017, Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 8C/366/2015

zo dňa 6.7.2016, Okresného súdu Nitra sp. zn. 18C/161/2015 zo dňa 24.3.2016, Okresného súdu Prešov sp. zn. 12C/169/2014 zo dňa 5.5.2015 a Krajského súdu v Nitre sp. zn. 6Co/254/2008 z 10.2.2009. Argumentoval tiež rozhodnutiami Najvyššieho súdu Českej republiky, napr. sp. zn. 33 Cdo 3661/2013 zo dňa 12.11.2013, sp. zn. 33 Cdo 1055/2017 zo dňa 27.4.2017 a rozhodnutiami Ústavného súdu Českej republiky, napr. sp. zn. I. ÚS 1867/17 zo dňa 29.8.2017, sp. zn. III. ÚS 1445/11 zo dňa 9.6.2011. Mal za to, že rovnako postupujú aj sudy v Rakúskej republike. Žalobca ďalej v odvolaní uviedol, že počas súdneho konania namietal aj výšku letiskových poplatkov s argumentáciou, že cestovné kancelárie uvádzajú výšku letiskových poplatkov a palivového príplatku fiktívne, zavádzajúco, pričom toto konanie je možné považovať za nekalú obchodnú prax. Napokon žalobca v odvolaní namietal, že súd prvej inštancie nesprávne posúdil jeho sťahovanie medzi hotelmi, keď zamietol náhradu zaň z dôvodu, že si ju žalobca neuplatnil v prekluzívnej lehote ako vadu služby. Žalobca má za to, že sa jedná o stratu radosti z dovolenky, na ktorú má v zmysle nepriameho účinku smernice nárok a nie o vadu služby. V tejto súvislosti poukázal na viaceré rozhodnutia krajských súdov, Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, Ústavného súdu Slovenskej republiky a Najvyššieho súdu Českej republiky. Žalobca navrhol, aby odvolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie, alebo ho zmenil tak, že žalovaného zaviazal žalobcovi zaplatiť sumu 251,61 eur s príslušenstvom.

10. K odvolaniu žalobcu proti rozsudku súdu prvej inštancie sa vyjadril žalovaný. Vo vyjadrení uviedol, že už v podaných odpovediach na reklamácie spochybňoval tvrdenie žalobcu a rovnako tiež v konaní pred súdom prvej inštancie, kedy dokonca spochybnil aj fotografie predložené žalobcom, nakoľko nebolo z nich zrejmé, kedy a kde boli urobené. Tvrdenia žalobcu v žalobe považoval za nepreukázané a špekulatívne. Žalobca mal zákonnú povinnosť nielen tvrdenia, ale aj dôkaznú povinnosť ohľadne svojich tvrdení a teda súd prvej inštancie ohľadne námietok žalobcu postupoval správne. Žalovaný nesúhlasil s tvrdeniami žalobcu, že súd prvej inštancie mal za základ ceny pre výpočet zľavy z ceny vychádzať z celkovej ceny zájazdu, nakoľko preprava, ani žiadne súvisiace poplatky ako zložky ceny zájazdu, neboli predmetom reklamácií žalobcu a tiež nie je možné priznať žalobcovi odškodnenie aj z riadne poskytnutých služieb v súlade so zmluvou o obstaraní zájazdu. K nároku za stratu radosti z dovolenky žalobcu uviedol, že súd prvej inštancie vôbec nemal o ňom rozhodovať, keďže v rozsahu tohto nároku nebol pôvodný rozsudok súdu prvej inštancie vôbec zrušený. Žalobcom uvádzané rozhodnutia súdov iných štátov s inou právnou úpravou problematiky zájazdov, ako aj nemajetkovej ujmy a nárokov spojených s nie riadne poskytnutými službami v rámci zájazdu, považoval žalovaný za irelevantné. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne a právne správny potvrdil.

11. Odvolací súd vo veci rozhodoval podľa ustanovení zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku účinného od 1.7.2016, ktorým bol zrušený doterajší zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok, pričom podľa ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

12. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 Civilného sporového poriadku), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie prípúšťa (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 365 Civilného sporového poriadku) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f), h) Civilného sporového poriadku), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v medziach daných rozsahom (§ 379 Civilného sporového poriadku) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 Civilného sporového poriadku), súc pritom viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 Civilného sporového poriadku), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke odvolacieho súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 Civilného sporového poriadku) a dospel k záveru, že boli splnené podmienky pre potvrdenie rozsudku súdu prvej inštancie vo výroku vo veci samej (§ 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku) a pre zmenu rozsudku súdu prvej inštancie vo výroku o nároku na náhradu trov konania (§ 388 Civilného sporového poriadku).

13. Predmetom konania po právoplatnosti rozsudku súdu prvej inštancie č. k. 27C/273/2014-214 zo dňa 25.9.2017 a rozsudku odvolacieho súdu č. k. 24C/143/2018-283 zo dňa 13.2.2019 zostal nárok žalobcu

na zaplata sumy 251,61 eur s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 251,61 eur od 19.10.2014 do zaplata uplatnenej titulom zľavy z ceny zájazdu. Vzhľadom na rozsah a dôvody odvolania žalobcu je predmetom odvolacieho konania posúdiť, či súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k správnym skutkovým zisteniam a či vec správne právne posúdil.

14. Podľa § 387 Civilného sporového poriadku odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne (ods. 1). Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (ods. 2).

15. Ustanovením § 387 ods. 2 Civilného sporového poriadku je odvolaciemu súdu daná možnosť vypracovania tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia. Možnosť vypracovania takéhoto odôvodnenia je podmienená tým, že odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožní s dôvodmi napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie a to po skutkovej ako aj právnej stránke; ak sa odvolací súd čo i len čiastočne nestotožní s týmito závermi, neprichádza do úvahy vypracovanie skráteného odôvodnenia. Môže síce doplniť dôvody uvedené v rozhodnutí súdu prvej inštancie, toto doplnenie však nemôže byť v rozpore so závermi súdu prvej inštancie, môže ho iba dopĺňať v tom zmysle, že závery odvolacieho súdu iba podporia odôvodnenie súdu prvej inštancie. Odvolací súd je zároveň povinný vysporiadať sa v odôvodnení rozhodnutia s podstatnými tvrdeniami v odvolaní, pričom za podstatný argument je potrebné považovať taký argument, ktorý má vecnú súvislosť s prejednávanou vecou a zároveň je takej povahy, že v prípade jeho preukázania môže priniesť priaznivejšie rozhodnutie pre odvolateľa.

16. Pretože odvolací súd preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobcom tvrdeného nároku, ktorý vo vyčerpávajúcom rozsahu vykonal dokazovanie potrebné na posúdenie uplatneného nároku, výsledky dokazovania jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach dôkladne a správne vyhodnotil, pričom i podľa odvolacieho súdu dospel k správnym skutkovým zisteniam, a pretože v celom rozsahu zdieľa i jeho právny záver vo veci, keď vec i správne právne posúdil, s poukazom na ustanovenie 387 ods. 2 Civilného sporového poriadku odvolací súd odkazuje na správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od týchto záverov súdu prvej inštancie odchýliť, a preto nemôže dať za pravdu odvolateľovi. Na zdôraznenie správnosti záverov súdu prvej inštancie sa potom žiada dodať už len nasledovné:

17. Žalobca podal odvolanie z dôvodov podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. f), h) Civilného sporového poriadku.

18. Preskúmaním veci odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vo veci samej týkajúce sa žalobcom v odvolaní namietaných skutočností je vyčerpávajúce, správne skutkovo a právne zdôvodnené a zodpovedá všetkým požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil. Z odôvodnenia jeho rozhodnutia nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Samotný fakt, že sa žalobca s dôvodmi uvedenými v rozhodnutí súdu prvej inštancie nestotožňuje ešte neznamená, že závery v ňom obsiahnuté nie sú správne. Súd prvej inštancie totiž zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré žalobu zamietol.

19. Podstatou odvolacej argumentácie žalobcu bolo, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

20. V prvom rade odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že žalobca v odvolacom konaní neuviedol žiadne nové skutočnosti alebo dôkazy, ktoré objektívne nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie a ktoré by spĺňali procesné podmienky uvedené v ustanovení § 366 Civilného sporového poriadku. Ak aj žalobca v odvolaní poukazuje na nesprávne skutkové zistenia, je potrebné uviesť, že odvolací súd je podľa ustanovenia § 383 Civilného sporového poriadku viazaný skutkovým stavom

zisteným súdom prvej inštancie okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní. V tomto prípade odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie vykonal všetky relevantné dôkazy navrhnuté stranami, tieto dôkazy vyhodnotil a z hodnotenia dôkazov ustálil skutkový stav, z ktorého pri rozhodovaní vychádzal.

21. Žalobca v odvolaní namietal, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam ohľadne existencie väd ubytovania, nevyhovujúcej stravy a nealkoholických nápojov, prítomnosti ôs v jedálni a použitia gumových obrusov a roztrhaných sedákov v jedálni v náhradnom hoteli.

22. Odvolacím dôvodom podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. f) Civilného sporového poriadku možno napadnúť výsledok činnosti súdu pri hodnotení dôkazov, na ktorého nesprávnosť je možné usudzovať len zo spôsobu, ako k nemu súd dospel. Ak nie je možné súdu prvej inštancie v tomto smere vytknúť žiadne pochybenie, nie je možné ani polemizovať s jeho skutkovými závermi.

23. Podľa § 191 Civilného sporového poriadku dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo (ods. 1). Vierohodnosť každého vykonaného dôkazu môže byť spochybnená, ak zákon neustanovuje inak (ods. 2).

24. Hodnotenie dôkazov v zmysle ustanovenia § 191 Civilného sporového poriadku je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané procesné dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a relevantnosti pre rozhodnutie. Pri hodnotení dôkazov súd v zásade nie je právnymi predpismi obmedzovaný v tom, ako má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa teda zásada voľného hodnotenia dôkazov. Hodnotiacia úvaha súdu pritom ale nie je svojvoľná, súd musí vychádzať zo všetkého, čo vyšlo v konaní najavo. Tieto skutočnosti musí súd rešpektovať a musí správne určiť ich vzájomný vzťah. Pritom súd nie je viazaný žiadnym poradím významu a dôkaznej sily jednotlivých dôkazov.

25. Súd prvej inštancie si túto svoju povinnosť splnil, výsledky vykonaného dokazovania riadne vyhodnotil a na ich základe odôvodnil rozhodnutie, s ktorým sa odvolací súd stotožňuje tak, ako už bolo uvedené vyššie. Odvolací súd ďalej uvádza, že vnútorné presvedčenie súdu (ako výsledok hodnotenia dôkazov) by sa totiž malo vytvárať na základe starostlivého uváženia a zhodnotenia dôkazov jednotlivo, aj v ich komplexnosti tak, aby vychádzalo z pravidiel formálnej logiky. Kontrola výsledku hodnotenia dôkazov, ku ktorým dospel súd, sa uskutočňuje najmä prostredníctvom inštitútu odôvodnenia rozsudku upraveného v ustanovení § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku, podľa ktorého má súd uviesť, čoho sa žalobca domáhal a z akých dôvodov, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný, aké prostriedky procesnej obrany použil, stručne, jasne a výstižne vysvetliť, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd má povinnosť dbať na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé a vyhovujúce najmä základnej požiadavke preskúmateľnosti. V posudzovanom prípade súd prvej inštancie v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie dokazovaním riadne zistil skutkový stav veci, aplikoval naň správny predpis a svoje rozhodnutie aj veľmi podrobne a presvedčivo odôvodnil. Okolnosti namietané žalobcom v odvolaní nemajú za následok úvahu odvolacieho súdu, ktorá by nebola zhodná s v napadnutom rozhodnutí prezentovanou úvahou súdu prvej inštancie.

26. S poukazom na dôvody podanej žaloby, odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie konštatuje, že pre posúdenie opodstatnenosti nároku žalobcu na zaplatenie zľavy z ceny zájazdu bolo rozhodujúcim zistenie, či žalovaný porušil zmluvné povinnosti zo zmluvy o obstaraní zájazdu v rozsahu uvádzanom žalobcom. K odvolacej námietke žalobcu, že súd prvej inštancie dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam ohľadne rozdielu úrovne ubytovania a stravovania v zazmluvnenom hoteli a náhradnom hoteli, odvolací súd uvádza, že závery súdu prvej inštancie o tejto otázke považuje za dostatočné. Pokiaľ ide o neunesenie dôkazného bremena žalobcom, založeného na ním navrhnutých dôkazov, tu k záverom súdu prvej inštancie ťažko niečo dodať. Vo vzťahu k tejto argumentácii žalobcu je nutné konštatovať v zhode so súdom prvej inštancie, že žalobcom urobené tvrdenia o nevyhovujúcej strave a nealkoholických nápojoch, o gumových obrusoch, roztrhaných sedákoch, lietaní ôs v jedálni a vadách ubytovania v náhradnom hoteli, neboli preukázané a odvolací súd poukazuje na podrobné odôvodnenie preskúmaného rozsudku súdu prvej inštancie v odseku 25., v ktorom sú zrozumiteľným spôsobom objasnené závery plynúce z vykonaných dôkazov a úvaha súdu vychádzajúca zo zistených, resp.

preukázaných, skutočností o týchto žalobcom tvrdených porušeníach záväzkoch žalovaného zo zmluvy o zájazde.

27. Pokiaľ žalobca namietal, že delegátka žalovaného nijako vady nespochybnila a ani žalovaný vo svojej odpovedi zo dňa 14.10.2014 nespochybnil, že tam boli gumové obrusy, roztrhané sedáky, veľké množstvo ôs a nekvalitné jedlo a riedené nápoje, je táto jeho námietka tiež neopodstatnená. Zo žiadneho zákonného ustanovenia nevyplýva povinnosť povereného zástupcu cestovnej kancelárie spochybňovať plnenia, ktoré objednávateľ zájazdu (žalobca) považoval za vadne poskytnuté a uviedol ich do písomného záznamu o reklamácií, pre prípadné uplatňovanie jeho nárokov z vadne poskytnutého plnenia v súdnom konaní. I zo samotnej odpovede žalovaného zo dňa 14.10.2014 na reklamáciu nevyplýva žiadne uznanie nesplnenia povinností žalovaného zo zmluvy o obstaraní zájazdu, vo vzťahu k materiálu obrusov a znehodnoteniu vybavenia reštaurácie klientami obsahuje táto odpoveď len všeobecné vyjadrenie, že toto cestovná kancelária nevie ovplyvniť. Dôkazné bremeno ohľadne určitých skutočností leží na tej strane, ktorá z jej existencie vyvodzuje pre seba priaznivé právne dôsledky; ide o tú stranu, ktorá existenciu týchto skutočností tiež tvrdí. Existencia tvrdených skutočností podmieňuje existenciu dôkaznej povinnosti, teda povinnosti strany označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd prvej inštancie správne vychádzal z premisy, že dôkazná povinnosť na preukázanie splnenia podmienok pre priznanie zľavy z poskytnutej služby, stíha výlučne objednávateľa zájazdu. Správne súd prvej inštancie uzavrel, že žalobca na preukázanie svojho tvrdenia o nevyhovujúcej strave a nealkoholických nápojoch, o gumových obrusoch, roztrhaných sedákoch, lietaní ôs v jedálni v náhradnom hoteli ničím nepreukázal. Na preukázanie svojho tvrdenia o vadách ubytovania v náhradnom hoteli predložil žalobca fotografie, ktorých obsah spochybnil žalovaný v jeho ústnom vyjadrení k veci na pojednávaní konanom dňa 5.11.2015 i v jeho písomnom vyjadrení zo dňa 13.12.2016, ktoré obe vyjadrenia urobil ešte pred skončením dokazovania v konaní pred súdom prvej inštancie pred vyhlásením prvého rozsudku súdu prvej inštancie č. k. 27C/273/2014-214 zo dňa 25.9.2017. Napriek tomuto popretiu tvrdenia žalobcu o vadách ubytovania v náhradnom hoteli žalovaným, žalobca ďalej okrem spochybnenej autentickej fotodokumentácie nenavrhol vykonať žiadne ďalšie dôkazy na preukázanie svojho tvrdenia o vadách ubytovania v náhradnom hoteli. Keďže platí, že skutočnosť navodzujúce žalované právo, musí tvrdiť a preukázať žalobca, odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie konštatuje, že žalobca neunesol dôkazné bremeno o ním reklamovanej vadne poskytnutej službe ubytovania a stravovania. Napriek predloženému záznamu o reklamácií, za situácie, že žalovaná cestovná kancelária odmieta uznať porušenie povinností zo zmluvy o obstaraní zájazdu uvedených v zázname o reklamácií, nie je možné na základe výsledkov zhodnotenia dôkazov prijať záver o pravdivosti skutočností vo vzťahu k vadne poskytnutému ubytovaniu a stravovaniu v náhradnom hoteli, ako náležite konštatoval súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku.

28. Ako vyplýva z obsahu spisu súd prvej inštancie vykonal všetky dôkazy navrhnuté stranami a žalobca a žalovaný v konaní pred súdom prvej inštancie nenavrhol vykonať žiadne ďalšie dôkazy. O tom, ktoré z navrhnutých dôkazov budú vykonané, rozhoduje vždy súd a procesný predpis strane priznáva právo vykonať určitého dôkazu navrhnúť. Toto procesné oprávnenie žiadna zo strán v danej veci už ďalej nevyužila. Súd prvej inštancie správne prihliadol na všetky preukázané okolnosti, ktoré súviseli s reklamáciou vadne poskytnutých služieb zájazdu. Z uvedených dôvodov nepovažoval odvolací súd námietky žalobcu, že reklamačným protokolom bez ďalšieho preukázal všetky vady v ňom uvedené, za opodstatnené. Vzhľadom k uvedenému mal odvolací súd za to, že nebolo možné vyhodnotiť odvolaciu argumentáciu žalobcu vo vzťahu k pochybeniu súdu prvej inštancie v skutkových zisteniach za dostatočnú. Odvolacia námietka žalobcu o nesprávnom zistení skutkového stavu súdom prvej inštancie je tak neopodstatnená.

29. Ďalej žalobca namietal nesprávnosť spôsobu výpočtu zľavy z ceny zájazdu, keď nespochybnoval výšku zľavy 50 % ustálenú súdom prvej inštancie, ale spochybňoval cenu zájazdu, z ktorej ceny súd prvej inštancie zľavu vypočítal. Podľa Zmluvy o obstaraní zájazdu zo dňa 21.8.2014 bola dohodnutá cena zájazdu nasledovne: základná cena - dospelý za osobu 639 eur a cena letiskové poplatky + palivový príplatok za osobu 155 eur. Kým súd prvej inštancie vypočítal zľavu zo základnej ceny zájazdu v sume 639 eur za 1 osobu, žalobca žiadal o jej výpočet z celej ceny zájazdu, ktorá celková cena zájazdu pre 1 osobu predstavovala sumu 794 eur. Odvolacie námietky žalobcu tak nesmerovali proti výške zľavy z ceny zájazdu 50 % ale proti cene zájazdu, z ktorej bola zľava vypočítaná.

30. Súd prvej inštancie dospel k správneému záveru, že žalobcovi vznikol nárok na zľavu z ceny zájazdu za vadné poskytnutie služby, keďže v zmysle zmluvy o obstaraní zájazdu žalovaný neposkytol žalobcovi po dobu 6 nocí ubytovanie v hoteli ASTIR PALACE nachádzajúceho sa blízko letiska, s priamym prístupom na pláž, 500 m od centra Laganos a 7 km od mesta Zakynthos, ale v hoteli ZANTE IMPERIAL BEACH vzdialeného od objednaného hotela 20,6 km, umiestneného na svahu s prístupom na pláž po schodoch alebo výťahom so vzdialenosťou 1,4 km od najbližšej obce, pričom žalobca pred uzatvorením zmluvy o obstaraní zájazdu vo svojom výbere dovolenky tento hotel vopred vylúčil. Žalovaný neposkytol žalobcovi náhradný hotel (po dobu 6 nocí) s porovnateľnou polohou ako objednaný hotel, keď pohnútkou žalobcu k výberu objednaného hotela (zároveň k vylúčeniu náhradného hotela) bola 1,5 km dlhá pláž, množstvo nákupných možností a zábavných atrakcií, nočný život, čo mu vzhľadom na polohu náhradného hotela nebolo poskytnuté. V posudzovanom prípade sa preto jednalo o porušenie povinnosti zo zmluvy o obstaraní zájazdu spočívajúceho v zmene hotela, a to v priebehu dvanásťdňového pobytového zájazdu po dobu prvých sedem dní zájazdu (šesť nocí), keď žalovaný ako cestovná kancelária zmenila v priebehu zájazdu podstatnú podmienku zájazdu poskytnutím iného (náhradného) hotela na inom mieste, teda zmenila miesto pobytu žalobcu, ktoré mu nevyhovovalo.

31. Žalobcom vytykaná a preukázaná vada mala spočívať v nedodržaní miesta pobytu. Zo špecifikácie jednotlivých zložiek, z ktorých pozostáva cena zájazdu, vyplýva zahrnutie takmer všetkých služieb pod položku základná cena v sume 639 eur za osobu, pričom zostávajúca položka letiskové poplatky + palivový príplatok bola vyčíslená zvlášť v cene 155 eur za osobu. Žalobca v konaní žiadal zľavu z celkovej ceny zájazdu a súd prvej inštancie sa dôvodne zaoberal len vytknutými vadami v reklamácií spisanej na mieste a v písomnej reklamácií po skončení zájazdu. Nárok na zľavu z ceny vyplýva zo zodpovednosti cestovnej kancelárie za vadné plnenia jednotlivých služieb, ktoré tvoria zájazd a zľava má vychádzať z cenového rozdielu konkrétne poskytnutej služby. V danom prípade bolo možné rozloženie zájazdu na jednotlivé časti komplexu služieb zájazdu a vzhľadom na skutočnosť, že vadné plnenie bolo žalobcovi poskytnuté v období 7 dní (6 nocí), nedošlo k vadnému plneniu celého zájazdu a všetkých služieb, ale len časti zájazdu a služby ubytovania zmluvne dohodnutého miesta. Reklamovaná a súdom prvej inštancie uznaná (v podstate uznaná aj žalovaným, keďže v tejto časti požiadavky žalovaný odvolanie nepodal) vada tak spočívala v kvalite letoviska, v ktorom sa mal žalobca rekreovať s ponukou opisovanou v katalógu cestovnej kancelárie. Služby dopravy neboli žalobcom reklamované, dohodnutá služba úhrady letiskových poplatkov a palivového príplatku v sume 155 eur bola riadne splnená, žalobca bol dopravený na miesto pobytu a naspäť domov, nedošlo k zmareniu celej dovolenky žalobcu, a preto niet žiadneho rozumného dôvodu poskytnúť žalobcovi zľavu aj z ceny zaplatených letiskových poplatkov a palivového príplatku. Predmetom zmluvy o zájazde je záväzok cestovnej kancelárie obstaráť pre cestujúceho zájazd, teda kombináciu služieb cestovného ruchu, napr. prepravu, ubytovanie, stravovanie, sprievodcu, lístky na koncert a pod. (pozri § 741a Občianskeho zákonníka, § 2 ods. 1 zákona č. 281/2001 Z. z. zákona o zájazdoch, podmienkach podnikania cestovných kancelárií a cestovných agentúr a o zmene a doplnení Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov). Aj ustanovenie § 741k Občianskeho zákonníka sa týka odstránenia väd chybne poskytnutej služby, resp. nárokov z vadne poskytnutých plnení zo zmluvy o obstaraní zájazdu. Súd prvej inštancie postupoval správne, keď vyčísliť zľavu len zo základnej ceny zájazdu nezahŕňajúcej cenu letiskových poplatkov a palivového príplatku. Nie je sporné, že žalobca reklamoval iba miesto pobytu, ubytovanie a stravu. Keďže žalobca v konaní preukázal len vadne poskytnuté miesto pobytu, je opodstatnená jeho požiadavka na zľavu z poskytnutej služby ubytovania v dohodnutom hoteli, teda nie z celej ceny zájazdu.

32. Bezpredmetná je potom argumentácia žalobcu v odvolaní o tom, že cestovné kancelárie uvádzajú výšku letiskových poplatkov a palivového príplatku fiktívne, zavádzajúco, pričom toto konanie je možné považovať za nekalú obchodnú praktiku, keďže platenie týchto poplatkov, resp. ich vrátenie, nebolo predmetom konania. Rovnako je nenáležitá aj argumentácia žalobcu rozhodnutiami Najvyššieho súdu Českej republiky a Ústavného súdu Českej republiky, keďže tieto rozhodnutia nespádajú pod pojem ustálená rozhodovacia prax (Čl. 2 s prihliadnutím na Čl. 3 Civilného sporového poriadku) a rozhodnutiami súdov v Rakúskej republike s odlišnou vnútroštátnou právnou úpravou, navyše vychádzajúcich z tzv. Frankfurtskej tabuľky zliav, ktorá tabuľka nie je poňatá do slovenského právneho poriadku. Napriek tomu považuje odvolací súd za žiadúce uviesť, že v žiadnom rozhodnutí Najvyššieho súdu Českej republiky a Ústavného súdu Českej republiky, na ktoré poukazuje žalobca, sa neriešila otázka, či sa zľava z ceny zájazdu má počítať z celej ceny zájazdu, resp. z ceny reklamovaných služieb (čo je aj prejednaný prípad), keď v rozsudku sp. zn. 33 Cdo 3661/2013 z 11.12.2013 sa Najvyšší súd Českej republiky vyjadroval k otázke, či na nároky z cestovnej zmluvy je správne aplikovať ustanovenia o predaji tovaru v

obchode (§ 616 ods. 3 Obč. zák.), uznesením sp. zn. 33 Cdo 1055/2017 z 27.4.2017 Najvyšší soud České republiky odmítl dovolanie pre nesplnenie predpokladov prípustnosti dovolania, keďže sťažovateľka dovolaciemu prieskumu nepredložila žiadnu otázku hmotného či procesného práva v zmysle § 237 o. s. ř., uznesením sp. zn. I. ÚS 1867/17 z 29.8.2017 Ústavný súd Českej republiky odmítol ústavnú sťažnosť proti uzneseniu Najvyššieho súdu zo dňa 27.4.2017 č. j. 33 Cdo 1055/2017-89, keďže Najvyšší súd neporušil ústavne zaručené práva sťažovateľky, ak odmítol jej dovolanie ako neprípustné a proti rozsudku Mestského súdu v Prahe zo dňa 22.9.2016 č. j. 29Co 220/2016-70 a rozsudku Obvodného súdu pre Prahu 1 zo dňa 5.4.2016 č. j. 27 C 12/2015-37 ako návrh neprípustný, v uznesení sp. zn. III. ÚS 1445/11 z 9.6.2011 sa Ústavný súd Českej republiky zaoberal otázkou, či postupom Krajského súdu v Plzni bola porušená zásada rovnosti strán, nakoľko sťažovateľke vytkol nesúčinnosť pri zabezpečení súdom vyžiadaných dôkazov z jej evidencie klientov cestovnej kancelárie, teda i argumentácia týmito rozhodnutiami je bezpredmetná. K uvedenému odvolací súd ešte poznamenáva, že súdna prax vyšších súdov v obdobných prípadoch opakovane priznala nárok na zľavu len z ceny vadne poskytnutej služby (nie z celej ceny zájazdu), a to napr. rozsudky Krajského súdu Bratislava sp. zn. 14Co/76/2012, sp. zn. 4Co/4/2017, sp. zn. 4Co/260/2013, sp. zn. 9Co/83/2011, sp. zn. 6Co/307/2017, rozsudok Krajského súdu Košice sp. zn. 1Co/65/2018, rozsudky Krajského súdu Nitra sp. zn. 25Co/280/2016, sp. zn. 9Co/189/2011, rozsudok Krajského súdu Žilina sp. zn. 9Co/161/2016, rozsudok Krajského súdu Trnava sp. zn. 10Co/182/2017. Argumentáciu žalobcu o opodstatnenosti jeho požiadavky na priznanie zľavy z celej ceny zájazdu nie je dôvodná.

33. Napokon žalobca v odvolaní namietal, že súd prvej inštancie nesprávne posúdil jeho sťahovanie medzi hotelmi ako vadu služby, keďže podľa jeho názoru sa jedná o stratu radosti z dovolenky, na ktorú má v zmysle nepriameho účinku smernice nárok.

34. Predmetom konania po pripustení zmeny žaloby bol nárok žalobcu na zaplatenie sumy 1.031,76 eur s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 1.031,76 eur od 19.10.2014 do zaplatenia. Podľa podania žalobcu zo dňa 22.2.2016 označeného ako Zmena návrhu v spojení s Prílohou č. 1., podľa ústneho vyjadrenia žalobcu na pojednávaní dňa 23.5.2016, podľa podania žalobcu zo dňa 16.1.2017 označeného ako Záverečné vyjadrenie si žalobca primárne vymedzil skutkový základ ako peňažné plnenie predstavujúce zľavu za noc za dve osoby v sume 563,04 eur a zľavu za sťahovanie za dve osoby v sume 288,72 eur, teda zľavu z ceny zájazdu celkom v sume 851,76 eur a peňažné plnenie predstavujúce stratu radosti z dovolenky za dve osoby v sume 180 eur. Bez pochybností tak možno konštatovať, že žalobca si v konaní uplatnil dva nároky, a to nárok na zľavu z ceny zájazdu a nárok na stratu radosti z dovolenky, pričom časť nároku na zľavu z ceny zájazdu v sume 288,72 eur odôvodnil sťahovaním medzi hotelmi a nárok na stratu radosti z dovolenky v sume 180 eur odôvodnil mimo iného rovnako nutnosťou sťahovania predstavujúceho obrovskú stratu času, teda rovnakými skutkovými tvrdeniami. Rozsudkom odvolacieho súdu č. k. 24Co/143/2018-283 zo 13.2.2019 bolo rozhodnuté o zrušení rozsudku súdu prvej inštancie č. k. 27C/273/2014-214 zo dňa 25.9.2017 v časti nároku žalobcu na zaplatenie sumy 251,61 eur s príslušenstvom a o vrátení veci v zrušenom rozsahu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Rozsudkom súdu prvej inštancie č. k. 27C/273/2014-214 zo dňa 25.9.2017 v spojení s rozsudkom odvolacieho súdu č. k. 24Co/143/2018-283 zo 13.2.2019 bolo už právoplatne rozhodnuté o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 174,27 eur s príslušenstvom, a to titulom zľavy z ceny zájazdu, o zamietnutí žaloby žalobcu vo zvyšku, teda v časti požiadavky na zaplatenie zľavy z ceny zájazdu v sume 425,88 eur a v časti požiadavky na zaplatenie straty radosti z dovolenky v sume 180 eur. Po zrušení a vrátení veci odvolacím súdom súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie zostal predmetom konania už len nárok žalobcu na zaplatenie sumy 251,61 eur s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 251,61 eur od 19.10.2014 do zaplatenia titulom zľavy z ceny zájazdu.

35. Základnou zložkou žaloby je tzv. žalobný nárok, ktorým žalobca stanovuje predmet konania a tým aj rozsah súdnej ochrany; žalobný nárok je vymedzený žalobným petitom a skutkovým odôvodnením žaloby. Podanou žalobou žalobca vymedzuje rozhodujúce skutočnosti (relevantný skutkový dej), ktoré predstavujú údaje nutné k tomu, aby bolo zrejmé, o čom a na akom podklade má súd rozhodnúť, a preto sa žalobcovi ukladá uviesť v žalobe také skutočnosti, ktorými opíše skutok (skutkový dej), na ktorého základe uplatňuje v žalobnom petite svoj nárok, a to v takom rozsahu a kvalite, ktorá umožňuje jeho jednoznačnú individualizáciu a nezameniteľnosť s iným nárokom. Možno preto uzavrieť, že v sporovom konaní stíha žalobcu zodpovednosť za voľbu žaloby, za jej obsah z hľadiska opisu rozhodujúcich skutočností a za formuláciu žalobného petitu. Žalobca jednoznačne opakovane uvádzal, že si uplatňuje dva nároky, a to nárok na zľavu z ceny dovolenky a nárok na stratu radosti dovolenky, pričom

oba nároky z časti odôvodnil rovnakou skutkovou okolnosťou sťahovaním medzi hotelmi. Rovnaké (čiastočné) skutkové vymedzenie materiálneho predmetu sporu nič nemení na tom, že predmetom sporu medzi žalobcom a žalovaným boli dva nároky rozdielne po právnej stránke, pričom o nároku žalobcu na zaplatenie straty radosti z dovolenky bolo už právoplatne rozhodnuté rozsudkom súdu prvej inštancie č. k. 27C/273/2014-214 zo dňa 25.9.2017 v spojení s rozsudkom odvolacieho súdu č. k. 24Co/143/2018-283 zo 13.2.2019. Súd prvej inštancie vzhľadom na tieto skutočnosti správne subsumoval zostávajúci skutkový základ pod hypotézu právnej normy ustanovenia § 741k Občianskeho zákonníka o dôsledkoch vadného poskytnutia služieb zo zmluvy o obstaraní zájazdu a snaha žalobcu v odvolaní urobiť predmetom sporu opäť nárok na zaplatenie straty radosti z dovolenky je bezpredmetná. Potom aj odvolacia argumentácia žalobcu k nemajetkovej ujme o opodstatnenosti toho nároku je irelevantná vo vzťahu k napadnutému rozsudku, keďže žiadnym spôsobom nekorešponduje priebehu konania vo veci samej a dôvodom, pre ktoré súd žalobu napadnutým rozsudkom zamietol.

36. K odvolaciemu dôvodu podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. h) Civilného sporového poriadku o nesprávnom právnom posúdení veci odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav, dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

37. Výsledky dôkaznej verifikácie všetkých právne relevantných dôkazných prostriedkov, ktoré boli potrebné k zisteniu skutkového stavu a vyplývajú z obsahu spisu, viedli k naplneniu podmienok pre aplikáciu ustanovenia § 741k Občianskeho zákonníka, keďže poskytovali bezpečne zistený skutkový stav, ktorý bolo možné podriadiť pod uvedené hmotnoprávne pravidlo. Závery súdu prvej inštancie, že žalobcovi vznikol nárok na zľavu z ceny vadne poskytnutých a riadne reklamovaných služieb v rozsahu 50 %, teda v sume 174,27 eur s príslušenstvom (právoplatne už priznaná rozsudkom súdu prvej inštancie č. k. 27C/273/2014-214 zo dňa 25.9.2017), treba považovať za súladné so zákonom a skutkovými zisteniami plynúcimi z riadneho dokazovania a odvolaciemu súdu ostáva len konštatovať správnosť dôvodov použitých na podporu takýchto záverov a s týmito sa v rozhodujúcej časti stotožniť. Preto správne súd prvej inštancie žalobu, predmetom ktorej zostal ešte nárok žalobcu na zaplatenie zľavy z ceny zájazdu v sume 251,61 eur s príslušenstvom, napadnutým rozsudkom zamietol. Súd prvej inštancie správne právne vec posúdil.

38. V súvislosti s prejavom nespokojnosti žalobcu s preskúmaným rozsudkom odvolací súd poukazuje na stabilnú rozhodovaciu činnosť Ústavného súdu SR, podľa ktorej nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok (napr. II. ÚS 4/97, II. ÚS 3/97). Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a bez znakov arbitrárnosti (napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05, I. ÚS 140/2017). Žalobca v odvolaní vychádza z odlišných skutkových záverov než súd prvej inštancie a robí z vykonaných dôkazov vlastné právne závery týkajúce sa nároku žalobcu na zaplatenie zľavy z ceny zájazdu. Odvolacie námietky žalobcu ohľadne nesprávnych skutkových zistení a právnych záverov konštatovaných súdom prvej inštancie vyhodnotil odvolací súd za nenáležité.

39. Odvolací súd v prejednávanej veci dospel k záveru, že odvolacie dôvody uvádzané žalobcom nie sú naplnené.

40. Ďalšie odvolacie argumenty žalobcu odvolací súd považoval pre rozhodnutie vo veci samej za nerozhodné, bez potreby sa nimi osobitne vysporiadať. I podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov, súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04,

II. ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšiu irelevantnú odvolaciu argumentáciu zachádzajúcu podrobne do nadbytočných detailov, nespôsobilú privodiť úspech odvolaniu, preto odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

41. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. vo veci samej podľa ustanovenia § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku z dôvodu vecnej správnosti potvrdil.

42. Ďalej zostal predmetom prieskumu odvolacieho súdu rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. o nároku na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie. Súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku vo vzťahu k výroku o nároku na náhradu trov konania konštatoval, že žalobca si uplatnil štyri nároky, pričom úspešný bol len v jednom nároku, a preto priznal žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 50 %.

43. Podľa § 255 Civilného sporového poriadku súd prizná strane náhradu trov konania podľa úspechu vo veci (ods. 1). Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo (ods. 2).

44. Podľa § 262 Civilného sporového poriadku o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí (ods. 1). O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (ods. 2).

45. Vo všeobecnosti platí, že náhradu trov konania ovláda zásada úspechu vo veci (zásada zodpovednosti za výsledok sporu) charakteristická pre sporové konanie, ktorá je premietnutá v ustanovení § 255 Civilného sporového poriadku ako esenciálne kritérium priznania náhrady trov konania, pričom úspech vo veci súd vždy skúma čo do právneho základu veci a čo do výšky priznaného nároku. Zásada úspechu vo veci je doplnená zásadou zodpovednosti za zavinenie, ktorá je vyjadrená ustanovením § 256 Civilného sporového poriadku. Zásada úspechu vo veci (zásada zodpovednosti za výsledok sporu) charakteristická pre sporové konania sa uplatní tak, že neúspešná strana je povinná nahradiť v spore úspešnej strane trovy konania, ktoré úspešnej strane vznikli. Procesný úspech sa určuje vo vzťahu k predmetu sporu úspechom (t. j. víťazstvom) v spore. Úspech v spore sa zisťuje porovnaním žalobnej žiadosti (petitu) a výroku, ktorým sa rozhodlo vo veci samej. Žalobca má plný úspech v spore, ak súd jeho žalobe v celom rozsahu vyhovie. Žalovaný má plný úspech v spore, ak bola žaloba žalobcu v celom rozsahu zamietnutá. Ak žiadna zo strán nemala v spore plný úspech, má každá z nich úspech čiastočný, t. j. každá zo strán sporu (žalobca aj žalovaný) je sčasti úspešná a sčasti neúspešná. Ak mala strana úspech v spore len čiastočný, potom sa náhrada trov pomerne rozdelí. Aby čiastočný úspech založil nárok na čiastočnú náhradu trov konania, musí to byť prevažujúci úspech, teda aby po porovnaní procesnej úspešnosti oboch sporových strán zostala ešte suma opodstatňujúca záver o prevažujúcom úspechu jednej zo strán sporu.

46. Pomer rozdelenia náhrady trov konania je odrazom reálneho výsledku sporu a zodpovedá pomeru víťazstva strany vo veci samej zníženého o pomernú časť jej neúspechu. Pomer úspechu a neúspechu sa vždy určuje k celému predmetu konania a časť, ktorá sa prekrýva, sa odpočíta. Znamená to, že nárok na čiastočnú náhradu trov konania sa vypočíta tak, že úspech strany, ktorej vzniká povinnosť na náhradu trov konania, sa odpočíta od úspechu strany, ktorej vzniká právo na náhradu trov konania a výsledok potom zakladá pomerný nárok na náhradu trov konania účelne vynaložených na uplatňovanie alebo bránenie práva.

47. Pri rozhodovaní o nárokoch so samostatným skutkovým základom treba úspech a neúspech strany posudzovať vždy osobitne, podľa toho, v ktorom samostatne uplatniteľnom nároku by mohla byť tá ktorá strana úspešná a v ktorom zase nie. Trovy konania preto treba oddeliť a osobitne o nich rozhodnúť vo vzťahu ku každému nároku zvlášť. Nemôže teda úspech žalobcu v spore týkajúceho sa iba niektorého nároku založiť nárok na náhradu trov konania vo všetkých spoločne prejednávaných nárokoch a naopak. Treba zdôrazniť, že súd nemôže nikdy kompenzovať obe vzájomné pohľadávky na týchto trovách svojím rozhodnutím. Môžu tak urobiť strany na základe dohody alebo jednostranného úkonu podľa hmotnoprávných predpisov. Obdobný právny názor už bol vyslovený Najvyšším súdom vo veci 3Cz/13/1969 z 24.6.1969, zverejnenom pod R-28/1970.

48. „V prípade, ak súd prejednáva v spoločnom konaní viacero právnych vecí, považuje sa pre účely rozhodnutia o náhrade trov konania každá z týchto vecí za samostatnú. V takom prípade treba samostatne posúdiť mieru úspechu a neúspechu účastníkov (§ 142 ods. 1 a ods. 2 O.s.p.), ďalej zvážiť, či neúspech nebol len v nepatrnej časti alebo či rozhodnutie o výške plnenia nezáviselo od znaleckého posudku alebo úvahy súdu (§ 142 ods. 3 O.s.p.), a to samostatne vo vzťahu ku každej z týchto vecí. Uvedené konania o čiastkových nárokoch majú totiž spoločné iba to, že sa o nich rozhoduje v jednom konaní (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3MCdo 11/2011 z 11.10.2012).“

49. Súd prvej inštancie, ktorý aplikoval na danú vec ustanovenie § 255 Civilného sporového poriadku, nepostupoval vzhľadom na vyššie uvedené teoretické východiská pri rozhodovaní o náhrade trov konania pred súdom prvej inštancie správne. Z uplatneného nároku na zaplatenie zľavy z ceny zájazdu v sume 851,76 eur s príslušenstvom bolo žalobcovi priznaných 174,27 eur s príslušenstvom a vo zvyšku (677,49 s príslušenstvom) bola žaloba zamietnutá. Tzv. hrubý úspech žalobcu predstavuje 20 % ($174,27 : 851,76 \times 100 = 20\%$) a tzv. hrubý úspech žalovaného predstavuje 80 % ($677,49 : 851,76 \times 100 = 80\%$). Rozdiel v úspechu oboch procesných strán potom predstavuje prevažný čistý úspech žalovaného v rozsahu rozdielu oboch percentuálnych vyjadrení hrubého úspechu strán, teda 60 % ($80\% - 20\%$). Takto potom podľa výsledku konania prináleží žalovanému voči žalobcovi v zmysle ustanovenia § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie o zaplatenie zľavy z ceny zájazdu v sume 851,76 eur s príslušenstvom v rozsahu 60 %. Žaloba o nároku na zaplatenie straty radosti z dovolenky v sume 180 eur s príslušenstvom bola zamietnutá, čo znamená plný úspech žalovaného v konaní, a preto potom podľa výsledku konania prináleží žalovanému voči žalobcovi v zmysle ustanovenia § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie o zaplatenie straty radosti z dovolenky v sume 180 eur s príslušenstvom v rozsahu 100 %.

50. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd v súlade s ustanovením § 388 Civilného sporového poriadku rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. o nároku na náhradu trov konania zmenil tak, že priznal žalovanému voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie o zaplatenie zľavy z ceny zájazdu v sume 851,76 eur s príslušenstvom v rozsahu 60 % a o zaplatenie straty radosti z dovolenky v sume 180 eur s príslušenstvom v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania pred súdom prvej inštancie rozhodne postupom podľa ustanovenia § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku.

51. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovení § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 v spojení s ustanovením § 396 ods. 1 Civilného sporového poriadku, pričom v odvolacom konaní úspešnému žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi v plnom rozsahu. O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne postupom podľa ustanovenia § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku.

52. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok dovolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok dovolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia dovolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).